potteplanter, champignons og planteskoleprodukter.

Denne udgangssituation har i sig selv nødvendiggjort en produktionsomstilling i overensstemmelse med de skete ændringer i afsætnings- og konkurrencevilkårene.

Hertil er i de seneste år kommet de tungtvejende følger af olieprisstigningen på væksthusgartneriets økonomi.

De meget betydelige omkostningsstigninger i væksthusgartneriet som følge af de stærkt stigende oliepriser er kun i begrænset omfang blevet opvejet af stigende salgspriser for gartneriprodukter.

Den herved opståede omkostningsklemme, som især gør sig gældende for produkter med skærpede konkurrencevilkår, er resulteret i stagnerende indtjening og dermed i nedsættelse af tempoet i omstillings- og tilpasningsprocessen.

Forsinkelsen af den nødvendige produktionsomstilling fra især finere grønsager til potteplanter og andre ikke-spiselige gartneriprodukter betyder, at erhvervet ved overgangsperiodens udløb fra og med 1978 risikerer at komme ind i en alvorlig strukturel krise, såfremt der ikke snarest sker en aktivering på dette område.

Med de relativt gode afsætningsvilkår, dansk gartneri havde i tiden forud for dansk medlemsskab af EF, kunne det ikke undgås, at der blev opbygget svagt funderede virksomheder, der ikke ville kunne fungere videre, når konkurrencevilkårene blev skærpet. Lovforslaget tager ikke sigte på at hindre den heraf følgende saneringsproces, men har alene til hensigt at medvirke til, at i øvrigt veldrevne og konkurrencedygtige gartnerier ikke bukker under på grund af en øjeblikkelig kapitalmangel, men at den nødvendige omstilling af virksomhederne til nye produktioner og produktionsmetoder eller nye markeder kan fortsætte.

Den omstilling til nye produktioner og produktionsmetoder eller nye markeder, som nærværende lovforslag tager sigte på, og hvorved i øvrigt sunde og veldrevne virksomheder eller bedrifter søger at tilpasse sig til ændrede vilkår og muligheder, vil ofte i en periode stille krav ikke blot til anlægskapital til nyt produktionsudstyr m. m., men også til driftskapitalen. Disse krav vil mange virksomheder ikke kunne honorere uden yderligere tilførsel af kapital udefra.

Det er pengeinstitutternes normale opgave at sørge for virksomhedernes forsyning med driftskapital, og der er ingen tvivl om, at pengeinstitutterne inden for mulighedernes grænse fortsat er indstillet på at varetage denne opgave.

Under den omfattende omstillingsproces, som væksthusgartneriet er tvunget ud i af de oven for nævnte forhold, kan det imidlertid ikke undgås, at pengeinstitutterne udsættes for større tabsrisici end tidligere.

Man har derfor anset det for hensigtsmæssigt at skabe en midlertidig garantiordning, som er så enkel og let administrerbar som muligt, og som bygger på en risikodeling mellem staten og pengeinstitutterne, der kan sikre, at det ekstra behov for driftskapital, som vil være til stede, hvis en omstilling skal gennemføres, kan dækkes i rimeligt omfang.

Det er ikke muligt med sikkerhed at afgøre, hvilket behov der vil være for statslig garantistillelse for driftslån til væksthusgartneri m. m. i den periode, hvor ordningen er tænkt at skulle fungere. Ved nærværende lovforslag er det foreslået at garantere for driftslån til et samlet beløb af op til 50 mill. kr.

Da lovforslaget alene tilsigter at muliggøre den del af pengeinstitutternes udlån til driftsformål, som disse under de herskende ekstraordinære forhold ellers ikke måtte se sig i stand til at yde til virksomheder, der er under omstilling, og som långiverne i øvrigt vurderer som levedygtige, er en låneramme på 50 mill. kr., hvoraf staten garanterer for 50 pct., anset for rimelig og tilstrækkelig.

Det er ligeledes vanskeligt at skønne over, hvilken andel af rammen, der kan ventes udnyttet i de enkelte finansår. Under hensyn til, at loven først vil kunne træde i kraft sent i finansåret, at planlægningen af den nødvendige omstilling vil tage en vis tid, og at der ikke vil kunne foretages omstillinger i væksthusgartneriet i fyringssæsonen, må der forventes et ret begrænset træk på lånerammen i finansåret 1975-76.

Der forudses et træk på lånerammen på 10 mill. kr. i 1975-76 og på 40 mill. kr. i 1976-77, men således at eventuelle uudnyttede beløb vil kunne udnyttes i senere finansår.

Da pengeinstitutterne selv vil hæfte for halvdelen af eventuelle tab, er det ikke anset for nødvendigt eller hensigtsmæssigt at supplere den sagsbehandling, som således allerede finder sted i pengeinstitutterne med en yderligere realitetsbehandling af den enkelte sag, som desuden vil være af begrænset størrelsesorden (maksimalt 200.000 kr. pr. lån). Garantierne tænkes derfor efter indstilling af vedkommende bank eller sparekasse ydet af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning efter bemyndigelse af landbrugsministeren og efter en enkel procedure, som aftales med pengeinstitutterne. Lovforslagets personalemæssige konsekvenser for den statslige administration ventes derfor at blive ringe.